

BESLUT

2022-05-09 Dnr: 22/00204 och 261

SAKEN

Morgonstudion, SVT1, 2022-01-21, kl. 7.30 och 2022-01-25, kl. 9.00, inslag om katastrofen i Fukushima; fråga om opartiskhet och saklighet samt beriktigande

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGEN

Inslaget i *Morgonstudion* den 21 januari kl. 7.33

Inslaget hade rubriken ”Den sista öde byn i katastrofzonen får invånare – Invånare tas emot vid Fukushima” och följande sades en nyhetsuppläsare.

Den sista ödebyn i katastrofzonen i japanska Fukushima får nu ta emot invånare igen. Men hittills är det bara femton personer som vågat ansöka om att bo där. Före jordbävningen och härdsmltan 2011 hade den lilla byn Futaba runt 5600 invånare. Sen dess har byn hört till de avstängda områdena medan man sanerat orten och först nyligen godkände alltså myndigheter att människor får flytta tillbaka. Katastrofen i Fukushima ledde till att över 18 400 människor förlorade sina liv eller klassades som saknade.

Inslaget i *Morgonstudion* den 25 januari kl. 9.04

I inslaget sades följande.

Och så ett förtydligande. I vår sändning i fredags så sas att katastrofen i Fukushima ledde till att över 18 400 personer förlorade sina liv eller klassades som saknade. Rätt är att jordbävning och en efterföljande tsunami skapade härdsmlta i kärnkraftverket i Fukushima, och att katastrofen totalt sett krävde över 18 400 liv.

ANMÄLNINGARNA

Anmälarna är sammanfattningsvis kritiska till att det inslagen sades att katastrofen i Fukushima ledde till att över 18 400 personer dog. Det framställdes därmed som att kärnkraftsolyckan i Fukushima orsakade dessa personers död vilket inte stämmer. Det var jordbävningen och efterföljande tsunamin i Japan som gjorde det. Flera anmälare anser därtill att inslagen innebar ett ställningstagande mot kärnkraftverk.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television AB (SVT) anser att inslaget överensstämmer med kravet på saklighet och anför i huvudsak följande.

I mars 2011 inträffade en kraftig jordbävning utanför kusten till den japanska regionen Tohoku. Jordbävningen skapade en tsunami som nådde Japans östra kust och orsakade stor förödelse. Bland mycket annat drabbades ett kärnkraftverk i Fukushima, där ett radioaktivt läckage uppstod. Området runt kärnkraftverket evakuerades. Jordbävningen och dess följder ledde till att över 18 400 människor dog eller rapporterades som saknade.

Inslaget som sändes den 21 januari 2022 handlade om att människor, efter saneringar av radioaktiva ämnen, återigen tillåts att bosätta sig i området. För att ge nyheten rätt kontext sammanfattades de katastrofer som ledde fram till evakueringen som nu avslutats efter över tio år. Uppgiften att över 18 400 människor omkom eller klassades som saknade var korrekt. Efter att redaktionen uppmärksammats på att inslaget kunde missuppfattas valde man ändå att göra ett förtydligande om att uppgivna 18 400 döda eller saknade syftade på hela katastrofen.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet).

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

SVT ska beriktiga uppgifter som förekommit i ett tv-program när det är befogat (5 kap. 4 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden anser att det i inslaget i *Morgonstudion* som sändes den 21 januari 2022 framställdes som att kärnkraftsolyckan i Fukushima orsakade att 18 400 personer dog eller klassades som saknade. Mot bakgrund av att SVT sände ett förtydligande fyra dagar senare där det tillräckligt tydligt framgick att uppgiften om antalet döda och saknade syftade på hela katastrofen som omfattade såväl jordbävningen och den efterföljande tsunamin som kärnkraftsolyckan strider inslaget inte mot kravet på saklighet. Vad anmälarna anför i övrigt medför inte heller att inslaget strider mot kravet på opartiskhet.

Detta beslut har fattats av Ulrik von Essen, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Erik Fichtelius och Sofia Olsson Olsén efter föredragning av Johannes Wik.

För granskningsnämnden

Ulrik von Essen

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	Ulrik von Essen
TITEL, ORGANISATION:	Vice ordförande, Granskningsnämnden för radio och tv
IDENTIFIKATIONSTYP:	E-post (Ulrik.vonessen@dom.se)
IDENTIFIKATIONS-ID:	af09e54d06114fe6b86397949d0ba604
DATUM & TID:	2022-05-09 13:55:57 +02:00

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2022-05-09 13:56:03 +02:00
Ref: 37889SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)